

STEUNPUNT ECONOMIE EN ONDERNEMEN
Vlamingenstraat 83/3550
B-3000 Leuven, Belgium

STORE-22-008

Kernindicatoren 2021

De Blauwe Cluster

Bas Gorrens^{a,b,2}, Joep Konings^{a,b,3}, Aaron Putseys^{a,b,4}, Jo Reynaerts^{a,b,5}, Dieter Van Esbroeck^{a,b,6}, Jakob Vanschoonbeek^{a,b,7}, en Astrid Volckaert^{*a,b,8}

^a*Steunpunt Economie en Ondernemen*

^b*Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES), Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen, KU Leuven*

21 juni 2022

**STEUNPUNT
ECONOMIE &
ONDERNEMEN**

Vlaanderen
is economie, wetenschap
& innovatie

* © ECOOM-STORE en KU Leuven (2022). De resultaten in dit rapport geven de mening van de auteur(s) weer en niet deze van de Vlaamse Overheid: de Vlaamse Gemeenschap/het Vlaams Gewest is niet aansprakelijk voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de in deze mededeling of bekendmaking opgenomen gegevens.

Kernindicatoren 2021 - De Blauwe Cluster (22-008)

ECOOM-STORE adviseert de Vlaamse overheid met fundamenteel en toegepast onderzoek naar speerpuntclusters, economisch beleid en ondernemen in Vlaanderen. Binnen de pijler A “Clusters” brengen onze onderzoekers de speerpuntclusters in Vlaanderen in kaart en creëren nieuwe inzichten voor het clusterbeleid in Vlaanderen. Daartoe worden jaarlijks kernindicatoren berekend.

Kernindicatoren

Aantal ondernemingen (A):	aantal ondernemingen die lid zijn van de cluster.
Aantal groepen (G):	de groep bevat alle btw-nummers van bedrijven die eenzelfde Global Ultimate Owner (GUO) hebben.
Tewerkstelling (VTE):	tewerkstelling binnen de ondernemingen die lid zijn van de cluster, uitgedrukt in voltijds equivalenten (VTE). netto toegevoegde waarde van de ondernemingen die lid zijn van de cluster, uitgedrukt in 1000 euro.
Netto toegevoegde waarde (TW):	de netto toegevoegde waarde van ondernemingen is de omzet verminderd met de aangekochte goederen en diensten, en verminderd met de afschrijvingen.
Arbeidsproductiviteit (AP):	arbeidsproductiviteit is de toegevoegde waarde per werknemer, uitgedrukt in 1000 euro per VTE.
Totale factorproductiviteit (TFP):	de toegevoegde waarde die een bedrijf kan produceren met een bepaalde hoeveelheid arbeid en kapitaal.
Arbeidskosten per eenheid product (ULC):	de arbeidskosten per geproduceerde eenheid output.
Investeringsratio (I):	het aandeel van het kapitaal dat wordt gebruikt in nieuwe investeringen.
Solvabiliteitsratio (SR):	een maatstaf voor het vermogen van een onderneming om aan haar schuldverplichtingen op lange termijn te voldoen.
Current Ratio (CR):	een maatstaf voor het vermogen van een onderneming om haar schuldverplichtingen op korte termijn te voldoen.
EBITDA:	de winst voor aftrek van rentekosten, belastingen, afschrijving en afboekingen, uitgedrukt in 1000 euro.
Aantal Patentbedrijven (PO):	aantal ondernemingen die 1 of meerdere patenten hebben aangevraagd in het referentiejaar.
Aantal Patentaanvragen (P):	het totaal aantal patenten dat aangevraagd wordt door ondernemingen in het referentiejaar.
O&O intensiteit (O&OI):	O&O uitgaven door bedrijven in de cluster als aandeel van omzet in het referentiejaar.
O&O uitgaven (O&OU):	totale interne O&O uitgaven (miljoen EUR) door bedrijven in de cluster in het referentiejaar.
O&O personeel (O&OP):	totaal O&O personeel (VTE) tewerkgesteld door bedrijven in de cluster in het referentiejaar.

De kernindicatoren zijn berekend op basis van de lijst van ondernemingen die bij aanvang van het jaar lid zijn van de cluster, en worden vergeleken (%) ten opzichte van de Vlaamse economie.

> de economische kernindicatoren 2021 betreffen dus de ondernemingen die begin 2021 lid zijn van de cluster, en zijn berekend op basis van hun jaarrekening in 2020. Voor de meeste bedrijven geeft dit de situatie weer op 31/12/2020.

De economische indicatoren hebben betrekking op de meest recente jaarrekening van bedrijven. Enkel bedrijven met tewerkstelling in Vlaanderen worden meegenomen.

De berekende indicatoren zijn onder voorbehoud van eventuele correcties van de gerapporteerde jaarrekeningen in Bel-first.

De patentindicatoren hebben als referentiejaar 2018.

De O&O indicatoren zijn geïmputeerd en geëxtrapoleerd naar de totale doelpopulatie op basis van weging, met als referentiejaar 2019.

U: niet voldoende datapunten om betrouwbare cijfers te berekenen.

Groei analyses

Decompositie tabel: decompositie van de groei van het aantal leden, de tewerkstelling en de toegevoegde waarde van de cluster in (i) blijvende leden, (ii) nieuwe leden en (iii) uittrekkende leden.

Voor bepaalde sectoren en/of grote bedrijven waarvan slechts een deel van de bedrijfsactiviteit relevant is voor de cluster, worden de kernindicatoren gewogen.

Voor het bepalen van de sector van activiteit, grootte, multinational karakter, ligging van de maatschappelijke zetel, etc. van bedrijven wordt steeds gebruik gemaakt van de meest recent data.

De berekende indicatoren zijn onder voorbehoud van eventuele correcties van de gerapporteerde jaarrekeningen in Bel-first. Daardoor kunnen er kleine afwijkingen optreden t.o.v. de kernindicatoren die gerapporteerd werden in voorgaande jaren.

Voor bijkomende informatie over de indicatoren en de analyse van de speerpuntclusters verwijzen we naar de volgende STORE beleidsrapporten (beschikbaar op de website van ECOOM-STORE)

Daan Goutsmet, Cathy Lecocq en Astrid Volckaert (2018), “Methodologie voor het beschrijven van speerpuntclusters in Vlaanderen”, Beleidsrapport STORE-A-17-005.

Cathy Lecocq en Astrid Volckaert (2019), “Speerpuntclusters in Vlaanderen. Analyse van de clustergroei” Beleidsrapport STORE-A-19-010.

Gorrens et al. (2022), “Speerpuntclusters in Vlaanderen. Methodologie voor het berekenen van kernindicatoren” Beleidsrapport STORE-22-017.

Bron:

Bel-first, PATSTAT, ECOOM Vragenlijst Onderzoek en Ontwikkeling 2020 (referentiejaar 2019)

Website:

www.ecoom.be en www.steunpunt-economie-ondernemen.be

©ECOOM-STORE 2022

Tabel 1: Economische kernindicatoren

	2020										
	A	G	VTE	TW	AP	TFP	ULC	I	SR	CR	EBITDA
Totaal	167	113	24115	4193476	174	1.12	.528	0.088	0.420	1.780	1869968
	0%	0%	1%	2%	98	1.03	.589	0.191	0.371	1.927	3%
Per sector											
Overige primaire en sec. sector	37	30	6905	2013228	292	1.04	.35	-0.180	0.323	0.773	1226270
	0%	0%	1%	3%	125	1.1	.521	0.189	0.405	1.987	5%
Maritieme industrie	47	33	11002	1402940	128	1.4	.715	0.157	0.458	2.070	392060
	1%	1%	9%	9%	125	1.27	.54	0.214	0.338	1.834	6%
Wet. en tech. diensten	30	24	3415	363042	106	1.14	.868	0.277	0.591	3.077	45115
	1%	1%	8%	8%	107	1.6	.687	0.437	0.443	2.072	4%
Overige diensten	52	45	2793	414548	148	.829	.46	0.249	0.297	1.541	206805
	0%	0%	0%	0%	84	.97	.632	0.182	0.358	1.909	1%
n.b.	1	1	0	-281			0				-282
	0%	0%	0%	-1%	4120	.0525	.0118	0.001	0.736	0.511	-1%
Per NACE 2-digits											
01-09	2	1	6	3310	552	3.06	.572	1.063	0.650	16.480	1549
	0%	0%	0%	0%	91	1.05	.442	0.232	0.393	2.304	0%
10-12	2	2	14	2156	154	2.64	.38	0.165	0.418	1.510	1151
	0%	0%	0%	0%	102	1.04	.597	0.212	0.392	1.538	0%
13-15	1	1	107	8725	82	2.36	.652	0.095	0.440	1.710	2811
	0%	0%	1%	1%	70	1.44	.658	0.187	0.463	2.959	1%
19 en 35-39	12	8	2233	1406616	630	.985	.159	0.044	0.324	0.413	1149112
	1%	1%	6%	13%	283	.774	.34	0.029	0.359	1.663	23%
20-22	4	4	1949	235705	121	1.16	1.02	-0.833	0.263	0.684	-12618
	0%	0%	3%	2%	230	1.57	.42	0.127	0.519	1.842	-0%
23-27	7	5	2059	291633	142	.974	.677	0.040	0.334	0.939	56842
	0%	0%	2%	3%	102	1.5	.659	0.178	0.419	2.235	2%
28-33	14	11	766	81663	107	1.83	.701	0.328	0.233	1.440	21827
	1%	0%	1%	1%	96	1.24	.646	0.196	0.396	2.096	1%
41-43	21	11	7555	865599	115	1.84	.782	0.139	0.388	1.518	173924
	0%	0%	5%	7%	86	1.33	.621	0.257	0.362	2.027	4%
45-47	19	18	1114	96031	86	1.77	.774	0.378	0.443	2.370	16534
	0%	0%	0%	0%	99	1.61	.56	0.186	0.361	1.925	0%
49-51	5	5	448	176909	395	1.9	.215	0.039	0.124	1.134	137318
	0%	0%	1%	3%	83	1.28	.676	0.226	0.346	1.899	8%
52-53	11	11	2497	419085	168	1.02	.588	0.161	0.723	3.768	182970
	1%	1%	3%	6%	87	1.19	.693	0.149	0.266	1.327	9%
55-56	6	5	202	10567	52	.467	.644	0.117	0.619	2.848	779
	0%	0%	0%	1%	34	.706	.784	0.161	0.267	1.749	0%
61-63 en 95	7	7	139	13228	95	2.77	.67	0.758	0.594	2.073	4110
	0%	0%	0%	0%	156	1.72	.523	0.274	0.315	1.396	0%
64-68	9	9	527	65178	124	.432	.707	0.561	0.219	0.904	17574
	0%	0%	1%	1%	223	.434	.31	0.212	0.399	2.456	0%
69-70	8	8	598	79670	133	1.04	.527	0.061	0.444	1.208	31808
	0%	0%	1%	1%	131	.813	.52	0.242	0.306	2.053	1%
71-72	29	23	3393	360805	106	1.14	.869	0.278	0.591	3.075	44561
	1%	1%	9%	9%	108	1.58	.687	0.452	0.449	2.073	4%
73-75	1	1	22	2237	102	5.06	.75	0.089	0.682	3.310	554
	0%	0%	0%	0%	89	1.21	.71	0.358	0.299	1.664	0%
77-82	6	5	461	71789	156	2.99	.437	-0.010	0.127	1.437	38089
	0%	0%	0%	0%	56	1.18	.778	0.146	0.289	1.532	1%
84-99 uitz 95	2	2	24	2852	119	3.11	.512	0.090	0.482	2.993	1356
	0%	0%	0%	0%	68	1.37	.772	0.174	0.479	2.432	0%
Per tewerkstellingsklasse											
geen werknemers	19	14	0	306684			.00824				297124
	0%	0%		3%			.0535				3%
micro (1-9)	52	48	233	62052	266	.615	.34	0.439	0.431	2.492	42086
	0%	0%	0%	0%	90	.923	.474	0.273	0.375	2.590	0%
klein (10-49)	42	40	1091	407761	374	1.22	.204	0.269	0.454	2.492	316736
	0%	0%	0%	1%	87	1.17	.612	0.258	0.376	2.209	3%
middelgroot (50-249)	33	25	4705	707166	150	1.44	.508	0.297	0.380	2.621	336173
	1%	1%	1%	2%	96	1.37	.65	0.224	0.396	2.034	3%
groot (250-999)	10	8	4552	810836	178	1.11	.528	0.219	0.426	1.338	336854
	1%	1%	1%	2%	101	1.37	.635	0.164	0.395	1.791	4%
groot (1000-4999)	10	8	13351	1887305	141	1.15	.694	-0.050	0.431	1.579	537669
	7%	5%	5%	6%	107	.858	.611	0.128	0.360	1.586	5%
groot (5000 en meer)	1	1	183	11672	64	.746	.697	0.038	0.242	0.650	3327
	5%	5%	0%	0%	64	1.28	.79	0.072	0.288	1.230	0%
Per multinational karakter											
Belgisch binnenlands bedrijf	83	73	3136	1151671	367	1.01	.196	0.266	0.404	1.587	904418
	0%	0%	0%	2%	82	1.13	.593	0.240	0.394	2.172	3%
Belgische multinational	43	21	9616	1735796	181	.974	.591	-0.102	0.446	1.456	637045
	1%	0%	3%	6%	104	.864	.613	0.135	0.324	1.548	6%
Buitenlandse multinational	33	15	10427	1081202	104	1.84	.825	0.199	0.431	2.190	172521
	1%	0%	2%	2%	123	1.09	.571	0.143	0.361	1.749	1%
n.b.	8	6	935	224807	240	1.92	.308	0.209	0.083	1.178	155985
	0%	0%	1%	4%	84	1.01	.639	0.163	0.331	1.632	9%
Per provincie											
West-Vlaanderen	54	40	3709	966961	261	1.09	.335	0.113	0.414	1.268	576141
	0%	0%	1%	4%	90	1	.568	0.214	0.420	2.172	6%
Oost-Vlaanderen	35	29	3071	435671	142	1.52	.666	0.162	0.633	3.471	143236
	0%	0%	1%	2%	97	1.08	.587	0.226	0.412	2.187	2%
Antwerpen	47	32	8591	1375511	160	1.14	.641	-0.072	0.393	1.447	489632
	0%	0%	2%	3%	116	1.06	.534	0.200	0.384	1.965	2%
Vlaams-Brabant	20	11	1730	496955	287	.947	.314	0.197	0.326	2.101	332672
	0%	0%	1%	2%	101	1.05	.631	0.182	0.350	1.909	4%
Limburg	2	2	210	13220	63	1.98	.872	1.316	0.292	1.333	1522
	0%	0%	0%	0%	83	1.15	.618	0.273	0.394	2.170	0%
Brussel	9	7	6804	905159	133	1.08	.607	0.177	0.388	1.648	326766
	1%	1%	2%	3%	93	.902	.646	0.077	0.289	1.315	5%
Per leeftijdsklasse											
1-9	51	42	1255	323777	258	.668	.346	0.210	0.259	2.353	200915
	0%	0%	1%	2%	90	.799	.581	0.311	0.226	1.547	3%
10-19	33	30	1336	709740	531	.922	.19	0.134	0.353	0.608	549258
	0%	0%	0%	2%	90	1.07	.565	0.248	0.327	1.873	5%
20-29	28	25	2063	380680	185	1.57	.444	0.289	0.402	2.160	211166
	0%	0%	1%	1%	95	1.23	.592	0.208	0.392	2.005	2%
30-39	24	20	9451	1353580	143	1.2	.589	0.166	0.435	1.635	545003
	0%	0%	3%	4%	97	1.14	.617	0.169	0.410	2.098	5%
40-49	13	13	2604	270796	104	1.27	.808	0.136	0.634	4.092	48270
	0%	0%	1%	1%	87	.898	.674	0.125	0.398	1.987	1%
50-59	5	5	2645	313954	119	1.19	1.03	-0.551	0.260	0.691	-21252
	0%	0%	2%	2%	82	1.03	.717	0.127	0.416	2.021	-1%
60-69	3	3	567	204557	361	2.59	.218	0.066	0.218	1.101	158966
	0%	0%	1%	3%	93	1.17	.651	0.157	0.429	2.093	8%
70 en ouder	10	9	4193	636393	152	1.15	.65	0.138	0.459	1.463	177643
	1%	1%	3%	2%	174	1.05	.437	0.109	0.421	1.772	2%
Waalse bedrijven											
	3	3	270	17829	66						

Noot: deze tabel rapporteert de kernindicatoren voor de Blauwe Cluster (vet) en hun percentage in de Vlaamse economie (cursief, %) of het gemiddelde in de Vlaamse economie (cursief, zonder %) voor de jaren vermeld in de tweede rij.

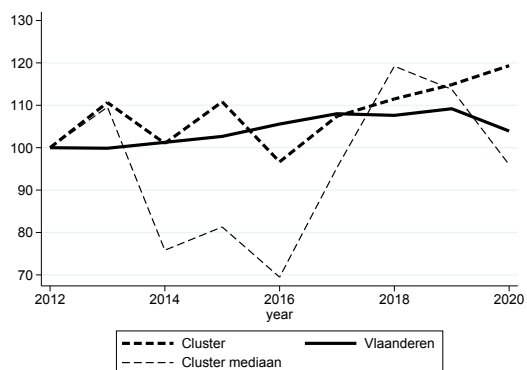
Tabel 2: Innovatie kernindicatoren

	2018		2019		
	PO	P	O&OI	O&OU	O&OP
Totaal	19.0	238	2.91%	252	1408
	3%	6%	2.06%	4%	4%
Per sector					
Maritieme industrie	5.0	17	1.16%	54	294
	11%	6%	3.14%	12%	10%
Overige diensten	5.0	12	2.24%	25	175
	3%	1%	1.63%	1%	1%
Overige primaire en sec. sector	4.0	193	4.05%	93	431
	2%	9%	1.69%	3%	3%
Wet. en tech. diensten	5.0	16	13.47%	81	507
	6%	2%	15.78%	7%	9%
n.b.	0.0	0			
	.%	.%			
Per NACE 2-digits					
01-09,12,32,35-43 Overige industrie	5.0	17	1.25%	54	294
	10%	10%	0.99%	25%	21%
10-11 Voeding/Dranken	0.0	0	U	U	U
	0%	0%	0.38%	U	U
13-15 Textiel/Kleding/Leer	1.0	1	U	U	U
	7%	3%	1.28%	U	U
16-18,31 Papier/Hout/Kurk/Meubelen/Drukkerwerk	0	0	U	U	U
	0	0	0.70%	U	U
19,22-23 Raffinaderijen/Rubber/Kunststoffen/Niet-metaalhoudende minerale producten	0.0	0	U	U	U
	0%	0%	0.51%	U	U
20-21 Chemie/Farmaceutische industrie	1.0	166	U	U	U
	3%	25%	3.29%	U	U
24-25,33 Metaal/Reparatie en installatie van machines	2.0	26	U	U	U
	6%	10%	1.36%	U	U
26-27 Informatica/Elektronische en optische producten/Elektronica	0	0	U	U	U
	0	0	9.64%	U	U
28-30 Machines/Voertuigen	0.0	0	U	U	U
	0%	0%	2.42%	U	U
45-47 Groot- en detailhandel	1.0	0	U	U	U
	1%	0%	0.49%	U	U
49-58,64-70,73-99 Overige diensten	2.0	10	3.86%	25	107
	2%	2%	0.99%	5%	3%
59-63,71-72 Productiehuizen/Telecom/ICT/Ingenieurs/Technische testen	7.0	18	12.97%	63	469
	7%	2%	14.53%	3%	3%
Per tewerkstellingsklasse					
groot (250 en meer)	9.0	212	2.52%	165	903
	131%	16%	1.72%	4%	5%
klein (10-49)	1.0	1	4.96%	19	98
	1%	0%	2.78%	2%	1%
micro (1-9)	4.0	12	6.24%	19	63
	3%	3%	10.70%	5%	2%
middelgroot (50-249)	4.0	7	3.44%	50	344
	3%	1%	2.28%	3%	3%
geen werknemers	1.0	6			
	2%	4%			
Per multinational karakter					
Belgisch binnenlands bedrijf	5.0	5	1.69%	18	162
	2%	1%	2.65%	2%	2%
Belgische multinational	11.0	223	4.07%	154	737
	6%	13%	1.90%	9%	8%
Buitenlandse multinational	3.0	10	2.29%	79	497
	3%	1%	2.03%	2%	3%
n.b.	0.0	0	U	U	U
	0%	0%	-	-	-
Per leeftijdsklasse					
1-9	5.0	13	5.02%	22	51
	4%	2%	5.65%	4%	1%
10-19	2.0	15	U	U	U
	2%	3%	2.98%	U	U
20-29	2.0	3	7.55%	45	267
	2%	0%	3.35%	3%	3%
30-39	2.0	2	1.25%	45	378
	2%	0%	1.10%	5%	6%
40-59	3.0	168	5.05%	U	U
	11%	58%	0.81%	U	U
60 en ouder	5.0	37	3.46%	86	343
	21%	4%	2.72%	5%	5%

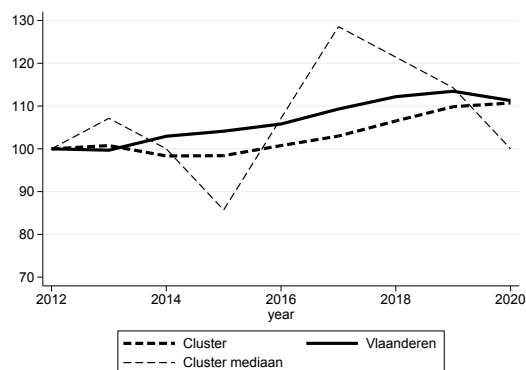
Noot: deze tabel rapporteert de innovatie indicatoren voor de Blauwe Cluster (vet) en hun percentage in de Vlaamse economie (cursief, %) of het gemiddelde in de Vlaamse economie (cursief, zonder %) voor de jaren vermeld in de tweede rij.

Tabel 3: Decompositie van de leden

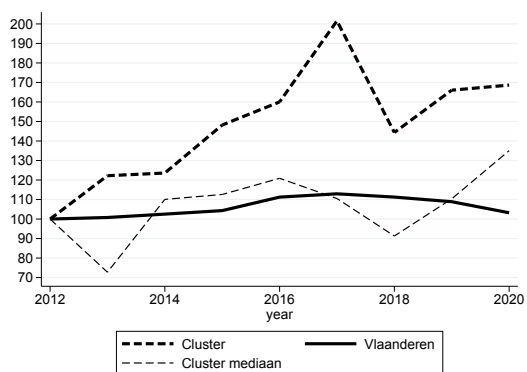
	Aantal	VTE	TW	AP
Totaal				
2021	167	24114	4193476	174
2020	168	22730	3929796	173
groei	-1	1384	263680	1
groei (%)	-1	6	7	1
Blijvende leden				
2021	118	18578	3546905	191
2020	118	18432	3369401	183
groei	.	146	177504	8
In- en uittreedende leden				
2021	49	5536	646571	117
2020	50	4298	560395	130
groei	-1	1238	86176	-13

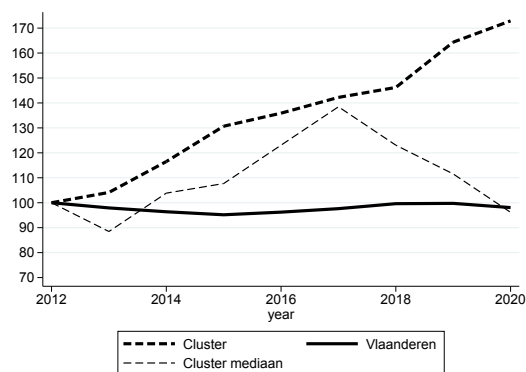
(1a) groei nav totaal

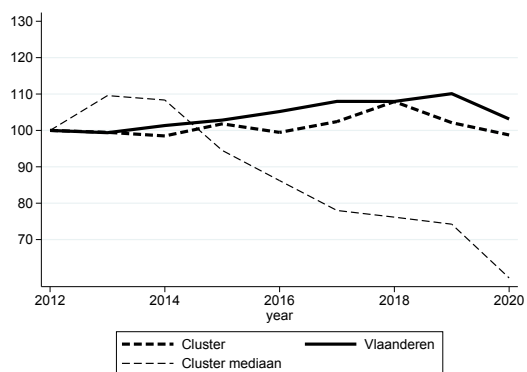
(1b) groei fte totaal

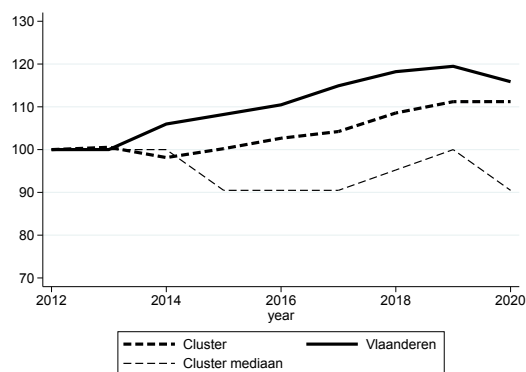
(1c) groei nav industrie

(1d) groei fte industrie

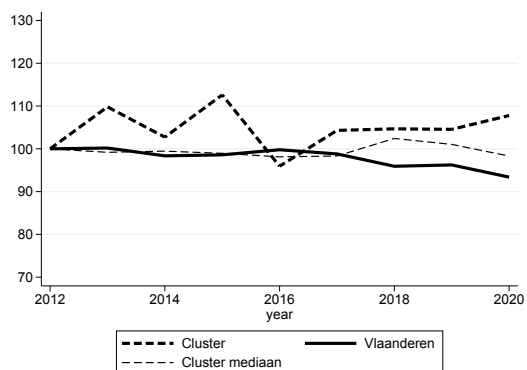

(1e) groei nav diensten

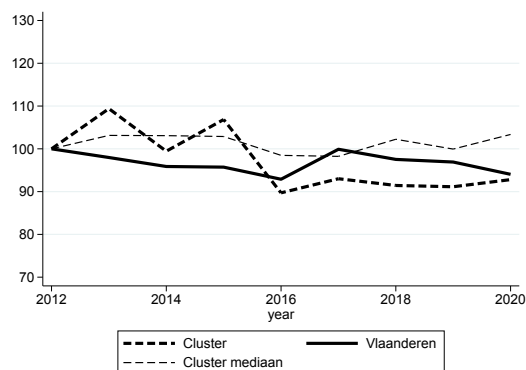

(1f) groei fte diensten

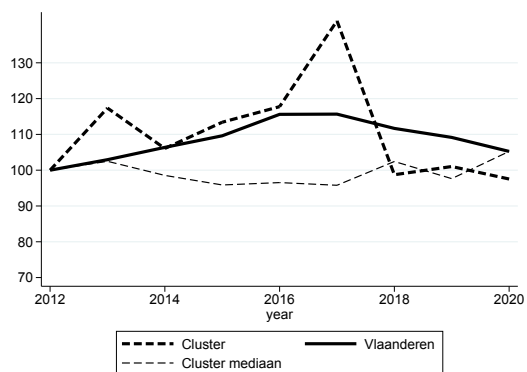
Figuur 1: Groei in Toegevoegde waarde en Tewerkstelling (VTE)

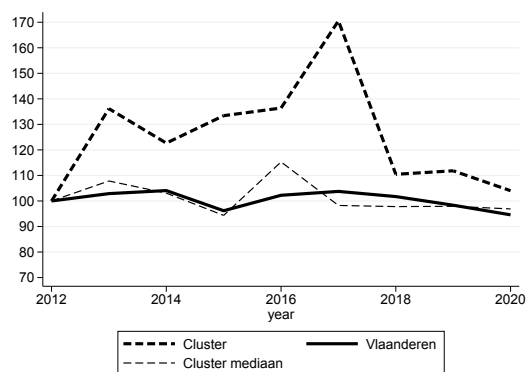
(2a) groei ap totaal

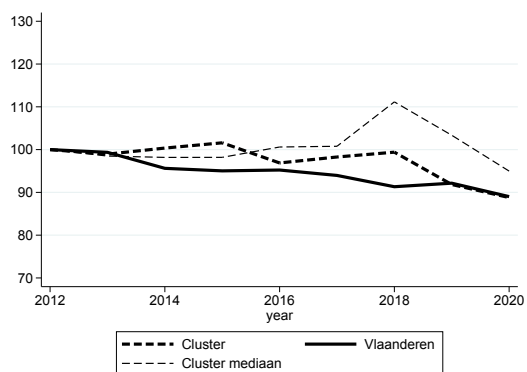
(2b) groei tfp totaal

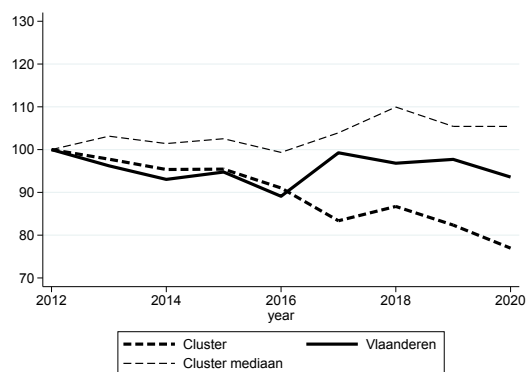
(2c) groei ap industrie

(2d) groei tfp industrie

(2e) groei ap diensten

(2f) groei tfp diensten

Figuur 2: Groei in arbeids- en factorproductiviteit